

LADISLAV JAKL

Šel jsem dnes po Klárově podél skoro nekonečného hadu čekatelů na **letmé zhlédnutí českých korunovačních klenotů**. Táhl se ze Třetího nádvoří, Jiřskou ulicí, celými Starými zámeckými schody a Klárovem až ke stanici metra Malostranská.

Slyšet bylo jen češtinu. Na co to čekali? Na možnost vidět vzácný klenot nesmírné ceny? Ne. Takové fronty se nestojí ani na ty nejdražší exkluzivní šperky na světě. Ti lidé chtějí vidět zhmotnělý symbol české státnosti. K té mají vztah, který se po staletí nemění, ať už na Hradě zrovna úřaduje kdokoli. Všechna společenství, v tomto případě české národní společenství, existují díky tomu, co jejich příslušníky spojuje, a to navzdory všemu, co je rozděluje. Jsou to společné tradice, příběhy, pocit sounáležitosti (spíše implicitní než pojmenovaný), a vlastně také zájmy.

A jaké tedy máme společné české zájmy? Jistě, máme mnoho zájmů zcela shodných s jinými národy. Ale které jsou ty specifické naše (když už existuje i něco jako specificky česká povaha)? Jsou vůbec takové? Probíhá polemika o jejich vymezení? Točí se kolem nich politická a společenská debata? Nebo se to ve státě s omezenou suverenitou už nesluší? Není moc příjemné si na tyto otázky férově odpovídat. Takže novináři i politici od nich utíkají.

To ve Francii vypukla obří stávka. Lidé protestují proti chystané změně některých parametrů důchodového systému, především posunu věku, od kterého je na státní důchod nárok. No, Češi, když se jim něco nelíbí, si zamrmlají někde u piva, na masové protesty nemají dost horkou krev. To bude asi ta specificky česká povaha. Jenže změny v důchodovém systému (jelikož zásadní reforma nemá nikde šanci na to, aby politicky prošla) čekají patrně všechny země, postavené na principu sociálního státu.

Jako celoživotní nekuřák jsem vedl mnoho let hlasitý boj proti zákazům kouření, tak teď nemám problém opět jednou promluvit proti svým vlastním zájmům. Jsem v těsně předdůchodovém věku a posledních 25 let příjmově určitě výrazně nad českým průměrem. Přesto si myslím, že dosavadní věková hranice pro odchod do důchodu je neudržitelná a bude se muset zvýšit. Stejně tak jsem přesvědčen, že pojetí, podle kterého je plátcem sociálního „pojištění“ klientem státu, je chybné.

Pokud na to někdo má, má si šetřit na důchod sám. Je na každém, jestli si pořídí sbírku známek, nebo zda si nechá za jediný rok vyluxovat pětinu celoživotních úspor v bance inflací (jako já). Stát ale není finanční ústav a někdejší nález Ústavního soudu, který nařizuje „zásluhovost“ důchodového systému, vychází z hlubokého nepochopení toho, proč se stát vůbec do důchodů plete. Kdo platí větší daně, také nemá nárok na lepší veřejné osvětlení, policistu před domem a jeden tank v ulici. Veřejné statky jsou veřejnými právě proto, že u nich nelze individualizovat spotřebu. A státní důchody veřejným statkem jsou, i když se to leckomu nezdá.

Stát (za pruského kancléře Bismarcka) přišel s nápadem na vyplácení státního důchodu čistě ze sociálních důvodů. Aby ti, kdo si z různých příčin nenašetřili na stáří (třeba investicí do výchovy zdárných dětí), „neobtěžovali“ svou bídou ostatní spoluobčany. Šlo tedy o omezení negativní externality extrémní chudoby. A mimochodem, věk nároku na státní důchod byl o tři roky vyšší, než byl tehdy průměrný věk dožití.

Státní důchod v podobě zajištění základního životního standardu není „odměnou“ za vyšší platby do systému v průběhu aktivního života. A je chybou, že takto bývá někdy chápán. Státní důchod je výrazem zájmu společnosti na tom, aby se po ulicích neváleli zoufalí sociální ztroskotanci. Jaký má ale zájem společnost na tom, aby člověk, který se měl celý život nadstandardně, mohl si leccos našetřit, nyní dostával ve stáří od státu tolik, aby si koupil větší televizi, než ten, kdo vydělával méně? Žádný.

Takže: věk posunout a zvyšovat důchody jen ty nízké. Hned. Nebo až jindy? Až pro ty mladší? Abych se příštího vystavování korunovačnických klenotů vůbec dožil, že.

| LADISLAV JAKL

■ ■ ■ ■ ■ (8 votes, average: 4,50 out of 5)

>> Podpora

Svobodný svět nabízí všechny články zdarma. Náš provoz se však neobejde bez nezbytné finanční podpory na provoz. Pokud se Vám Svobodný svět líbí, budeme vděčni za Vaši pravidelnou pomoc. Děkujeme!

Číslo účtu: 4221012329 / 0800

>> Pravidla diskuze

Než začnete komentovat článek, přečtěte si prosím pravidla diskuze.

>> Jak poslat článek?

Chcete-li také přispět svým článkem, zašlete jej na e-mail: redakce (zavináč) svobodny-svet.cz. Pravidla jsou uvedena [zde](#).

•

Vajo napsal:

21/01/2023_(12:48)

Po dlouhé době s autorem nesouhlasím. Kdyby důchodový systém skutečně sloužil pouze k tomu, co autor píše, tedy „aby se po ulicích neváleli zoufalí sociální ztroskotanci“ (ještě bych dodal – kteří se do této situace dostali ne vlastní vinou), pak by stát nemohl vybírat 6,5% od zaměstnance a dalších 25% od zaměstnavatele! To je třetina výdělku! Z čeho si pak mají lidi na ten svůj individuální důchod šetřit? Dnešní stát vydává sociální pojištění za skutečné pojištění, přestože se jedná o zdanění.

Autor píše: „Přesto si myslím, že dosavadní věková hranice pro odchod do důchodu je neudržitelná a bude se muset zvýšit. Stejně tak jsem přesvědčen, že pojetí, podle kterého je plátce sociálního „pojištění“ klientem státu, je chybné.“

Až bude odvod daní na sociální důchody (pro ty, kteří se nezaviněně dostali do nouze) třeba tři procenta, pak bude mít autor pravdu. Řešením současného stavu ovšem není zvýšení důchodového věku. To jen odsune problém, protože stát nevyhnutelně každé úspory v rozpočtu prožere na svou režii nebo rozhází za nesmysly.

Odpovědět